Embargo 4 maart 1989 13.30 uur

Voordracht van fractievoorzitter Voorhoeve
op de ALV te Maassluis (Ontmoetingscentrum Koningshof,
Uiverlaan 20)

De Europese eenwording is van groot belang voor Nederland, West-Europa, en de wereld. Europese eenwording helpt de lidstaten om zich te moderniseren in liberale richting. Het afbreken van nationale barrières tussen staten en het scheppen van een grote vrije ruimte is een ideaal van het klassieke en het moderne liberalisme. Vorige week had ik een dicussie met een vooraanstaand CDA-lid, die het gehoor probeerde duidelijk te maken dat de Christen-democratie de oudste beweging voor Europese eenheid was. Ik gaf hem meteen helemaal gelijk, verwijzend naar het Heilige Roomse Rijk.
Maar dat is niet het soort Europese eenheid waar de WD naar toe wil.
U weet: dat Heilige Roomse Rijk had drie markante eigenschappen: ten eerste het was beslist niet heilig, ten tweede het was maar half Rooms, en ten derde het was eigenlijk helemaal geen rijk! Liberalen willen een vrij Europa, waar alle burgers zelfstandig en verantwoordelijk hun leven kunnen inrichten, hun eigen culturele zijnswijze kunnen uiten, waar de bedrijvigheid bloeit en waar natuur en milieu door samenwerking over de grenzen worden hersteld. Een Europa dat door het NAVO bondgenootschap met Noord-Amerika blijft verbonden. Een Europa dat respect voor mensenrechten bevordert en alle kansen benut om met Oost-Europa tot tweezijdige ontspanning en wapenbeheersing te komen.

Europese eenwording betekent grotere vrijheid voor de burgers om te wonen en te werken waar zij wensen, meer ruimte voor het bedrijfsleven en een rijker aanbod van cultuur via vrije media. Europese eenwording biedt ook de kans, om de internationale

criminaliteit harder aan te pakken. Door betere Samenwerking van politie en justitie van de lidstaten en door een Europese recherche-centrale, een Europol, kan de internationaal georganiseerde misdaad en drugshandel beter worden bestreden.

Voorbereiding op het Europa van de toekomst vraagt voortzetting van het beleid dat WD en CDA sinds 1982 samen voeren. Dat beleid werpt resultaten af. Vanaf '83 komen er elk jaar 70-100.000 banen bij. De economische groei is er door dat beleid sterk opgelopen. Het financieringstekort is fors verlaagd. In het bedrijfsleven gaat het goed, wordt weer fors geïnvesteerd, heerst vertrouwen in de toekomst. Als we Nederland een sterke positie in het Europa vein de 21-ste eeuw willen geven, moet het krachtige herstelbeleid worden voortgezet.

Volgende week donderdag presenteert de VVD een nieuw ontwerp-verkiezingsprogramma waar de lijnen naar de toekomst in staan. Wat daarover al in de media is uitgelekt is onvolledig. Ik zou de kranten en de televisie willen zeggen: wacht U nou even rustig op de heer Toxopeus. Ik begrijp uw ongeduld. Het is inderdaad héél spannend. Maar de heer Toxopeus zal het ü aanstaande donderdag haarfijn uiteenzetten, met alle juiste cijfers, en zonder verkeerde geruchten.

De afgelopen week is politiek weer danig onrustig geweest. Ik
zou vandaag kort op vier actualiteiten willen ingaan: de
landbouw, het onderwijs, en het huurwaardeforfait, en de kwestie Rushdie

<u>landbouw</u>

Een deel van de landbouw maakt een moeilijke tijd door. Deze week hebben duizenden boeren hun ongenoegen geuit. Terwijl het in de melkveehouderij en de glastuinbouw goed gaat, incasseren de akkerbouwers forse verliezen. De WD-fractie heeft sinds 1987 gewaarschuwd tegen de gevolgen van te lage prijzen en te hoge belastingdruk.
Collega Blauw heeft daarom vorig jaar een sectorplan akkerbouw ingediend en samen met Te Veldhuis heeft hij de mestwetgeving op punten bijgesteld. De fractie heeft bij het kabinet ook extra geld losgekregen voor de milieuverbeteringen die de landbouw aanbrengt. Maar dat is niet genoeg. De akkerbouw heeft behoefte aan een stabiele graanprijs en aan tijd om zich op de nieuwe milieu-eisen te kunnen instellen.
De VVD-fractie vraagt het Kabinet om zich in Brussel krachtig te verzetten tegen een lagere graanprijs. De VVD vindt, dat de braaklegregeling aantrekkelijker moet worden, door de premie ook te laten gelden voor land waar bijvoorbeeld hout of andere niet-voedselproducten op worden verbouwd.
Voorts dringt de VVD er bij het Kabinet op aan, om in het nationaal milieubeleidsplan maatregelen en geldmiddelen voor de landbouw op te nemen. De VVD is ervan overtuigd dat deze sector, die veel hardwerkende en inventieve ondernemers kent, die jaarlijks voor ons voedsel en een fors uitvoeroverschot zorgen, de komende jaren de

bocht kan nemen naar nieuwe teelten en milieuvriendelijke produktie. Maar daar is tijd en geld voor nodig, voor onderzoek naar resistente gewassen, minder giftige bestrijdingsmiddelen, andere teeltmethoden, en structuurversterkende projecten. De VVD zet zich daarvoor met kracht in.

Onderwijs

De laatste weken staat het onderwijsbeleid weer in de kritische belangstelling. De onderhandelingen van Minister Deetman en de banken zijn mislukt. De banken wilden de

Studieleningen niet overnemen tegen kosten die voor het kabinet aanvaardbaar waren.
De minister moet nu een concreet voorstel aan de Tweede Kamer doen om het tekort bij de studiefinanciering op een andere manier op te lossen. De minister en het Kabinet hebben zich daar gisteren op beraden. Ik hoop dat het kabinet er spoedig uit komt. Een verlaging van de basisbeurs zou de VVD fractie geen goede oplossing vinden. Dan zouden studenten een lager inkomen krijgen dan veel werkloze jongeren. Dat zou geen prikkel zijn om een opleiding te volgen. Zidra het kabinet een concrete oplossing voor dit moeilijke probleem aan de Kamer heeft voorgesteld, zal de VVD-fractie zich daarover beraden en haar oordeel geven.
Het zou wel erg onbillijk zijn geweest als de VVD deze week, vóórdat de ministerraad een definitief voorstel had behandeld, minister Deetman tot aftreden zou hebben gedwongen. Het was dus géén gebrek aan durf van collega Franssen.
De interpellatie van de PvdA deed denken aan een flauw spelletje beentje lichten tegen de meester op het schoolplein in de pauze, voordat hij zijn beleidsplan in het schoolbestuur op tafel heeft kunnen leggen. Het is erg makkelijk voor de PvdA om lef te tonen met beentje lichten van een bewindsman die ze altijd al weg hadden willen hebben.
De PvdA wil in feite het hele schoolbestuur weg. Maar men moet niet denken, dat de VVD in zulke spelletjes trapt.
Een motie van beschadiging indienen, zoals de PvdA heeft gedaan, en daar dan vóór stemmen is veel makkelijker, maar ook veel minder fair, dan te doen wat de VVD-fractie doet: de bekritiseerde bewindsman eerst een eerlijke kans geven een goed voorstel in te dienen om zijn problemen de baas te worden. Het échte debat over de studiefinanciering komt dus pas, als er een concreet voorstel in de Kamer ligt.
De VVD-fractie roept het Kabinet op spoedig met een houdbare en uitvoerbare oplossing van de financiële problemen op onderwijs te komen. Daarmee is de Tweede Kamer aan zet om een oordeel te geven. Komt Minister Deetman met een goed plan, dan zal ons oordeel positief zijn. Is het plan slecht, dan zal de VVD daar een heldere mening over geven. Maar

wij lenen ons niet voor oppositionele plagerijen.

Eigen woningbezit

Pasgeleden heeft de SER de gedachte geopperd het huurwaardeforfait voor het eigen huis te verhogen om verlaging van de overdrachtsbelasting te betalen. PvdA en CDA verklaarden direct het daarmee eens te zijn. De VVD-fractie denkt daar anders over.
De VVD-fractie heeft al vaker laten weten, dat de overdrachtsbelasting inderdaad omlaag moet.
Onze woordvoerder De Beer heeft dat herhaaldelijk voorgesteld. Die belasting op de aankoop van een huis remt de bereidheid van mensen om te verhuizen. Het zou goed zijn, als mensen dichter bij hun werk gaan wonen en dus minder in de file hoeven te staan. Lange afstanden in het woon-werkverkeer schaden ook het milieu. De overdrachtsbelasting moet dus omlaag. Maar de VVD is er tegen, om die verlaging te betalen uit een verhoging van het huurwaardeforfait. Dat forfait, dat in mindering komt op de aftrekbare hypotheekrente, weerspiegelt de huurwaarde minus de geschatte kosten die de eigenaar moet dragen voor zijn huis.

De eigen-huisbezitter draagt allerlei kosten waar een huurder geen last van heeft. Het huurwaardeforfait moet geen melkkoetje worden om belastingen te kunnen verlagen. Dan zouden degenen, die niet hoeven te verhuizen, bijvoorbeeld omdat ze al dicht bij hun werk wonen of gepensioneerd zijn, moeten gaan betalen voor degenen die wél moeten verhuizen.

De overdrachtsbelasting moet de komende jaren omlaag zonder extra verhoging van het huurwaardeforfait, door gebiniik te maken van de economische groei en de waardestijging van onroerend goed. De forse economische groei zal de komende jaren tot hogere belastinginkomsten leiden. Een deel van deze algemene middelen kan worden aangewend voor belastingverlaging. Naar verwachting zullen de prijzen van huizen de komende jaren veel sneller stijgen dan de inflatie. Dat leidt tot grotere

opbrengsten van overdrachtsbelasting voor de overheid. Ook die meevaller kan worden benut om de overdrachtsbelasting te verlagen. Beide bronnen samen moeten het mogelijk maken, de overdrachtsbelasting op het eigen huis in de eerste helft in de jaren negentig in stappen te verlagen. Het uiteindelijke doel van de VVD is nul procent, maar dat zal een aantal jaren duren.
Het is jammer, dat het CDA zich al op voorhand accoord heeft verklaard met een extra stijging van het huurwaardeforfait.
Ik hoop dat de coalitiepartner zich daar opnieuw over wil beraden en onze argumenten zal meewegen.

De VVD-fractie is overigens van mening, dat de bouwsubsidies op de volkshuisvesting geleidelijk kunnen worden verlaagd. De overheidsuitgaven voor volkshuisvesting zijn sinds 1970 vervijfvoudigd als percentage van het nationaal inkomen. Vorige kabinetten hebben daar veel te veel aan uitgegeven. Vooral door het dynamische kostprijs systeem zit de staat opgezadeld met torenhoge verplichtingen die tot ver in de jaren negentig reiken.
Toch is het mogelijk geleidelijk op deze begroting om te buigen en uitgaven te herschikken voor dringende nieuwe overheidstaken, waaronder milieuzorg. Dat kan zonder onaanvaardbare effecten voor huurders in de sociale woningbouw, als hen tegelijkertijd behoud van koopkracht door economische groei en verlaging van belastingen en sociale premies wordt geboden. Daarbij moet ook naar de huurontwikkeling, de sociale uitkeringen en het inflatietempo worden gekeken. Als dat allemaal in beschouwing wordt genomen, zijn er de komende jaren best mogelijkheden om de objectsubsidies in de woningbouw te verlagen. Een aantal van die mogelijkheden staan ook in de nota Volkshuisvesting in de jaren negentig van staatssecretaris Heerma.
De PvdA moet dus niet zomaar roepen dat de VVD de huurders voor het milieu wil laten betalen. De kosten van milieuzorg zullen door iedereen moeten worden gedragen, overheid, burgers en bedrijven. De VVD wil duidelijke [missing]